

STJERNE- VERDENEN

Januar 1989

Sjakkspillere har en tendens til å skille seg ut hvor de enn kommer.

Månedens gjettekonkurranse lyder:

Hvilken av personene på bildet er sjakkspiller?

SJAKKLUBBEN STJERNEN, Seilduksgt. 11, 0553 Oslo 5, Tlf (02)351903

STJERNEVERDENEN er klubbens medlemsblad. Redaktør er Arne Hugo Bøe, Konvallvn. 24a, 1475 Finstadjordet, Tlf (02)971578

INNHold

MELD DEG PÅ TIL VÅRTURNERINGEN !

Vi minner om at vårturneringen starter tirsdag 24 januar kl 19,-. Det er ni runder Monrad, full betenkningstid. Alle spiller i samme gruppe. Mange "førsteklasses" spillere er allerede påmeldt. PÅMELDING SNAREST!

Side 2 Noen ord fra redaktøren
Side 3 Formannen har ordet
Side 3 Nytt om gården
Side 4,5,6,7 og 10 Klubbmesterskapet
Side 7 Sommersjakken
Side 8 Edgard Colle
Side 9 Collesystemet
Side 11 Korttidsturneringene
Side 12-15 3 f3 i Richter-Veresov
Side 16 Morten i Sovjet

NOEN ORD FRA REDAKTØREN

Den nye redaktøren takker for den tilliten som er vist ved at jeg fikk anledning til å gjøre dette arbeidet.

Forberedelsestiden for dette mitt første nummer ble noe kort, da jeg i høst var opptatt med helt andre ting. Men da jeg først kom i gang, har jeg lagt hele min sjel i dette arbeidet. Det har vært givende.

Dessverre mangler vi i dette bladet aktuelt billedstoff. Jeg har ellers ennå ikke realisert mine planer om å ha et portrettintervju med en Stjernespieler i hvert blad. Men fra og med neste utgivelse ...!

Som ny redaktør ønsker jeg å rette en stor takk til vår forrige redaktør Petter Stigar. Hvilket stort arbeid han har nedlagt, er det ikke mange som forstår. Stigar har meldt overgang til Asker sjakkklubb. Vi er mange som vil savne denne mannen med den smukke signaturen PeSt. Vi får håpe han finner veien tilbake til Stjernen en gang. Stigar er ikke kun en sjakkspiller. Han har en fin estetisk sans for det kunstneriske i spillet. Jeg lærte noe viktig av ham. Jeg ble for et par år siden offer for en vakker kombinasjon. Jeg gjorde som mange andre spillere ville gjort, ga opp da jeg så at jeg ble matt i neste trekk. Stigar erklarte at jeg av estetiske grunner burde spilt til jeg var satt matt. Etter den tid har jeg vært mere oppmerksom på dette.

ØNSKEREPRISEN

Jeg har et ønske for det nye året. Det er at alle som hittil ikke har hatt for vane å levere gjenskapen av noterings-skjemaet sammen med Monradkortet, gjør det heretter. Vi trenger stoff.

Kommenterte partier mottas med særlig stor takk.

Godt nytt år, alle venner i Stjernen!

FORMANNEN HAR ORDET

Vel møtt til nytt sjakkår i 1989.

Aktiviteten i klubben i 1988 var høyere enn på lang tid. I tillegg til de vanlige klubbturneringene har vi hatt åpne lynturneringer hver onsdag i høstsemesteret. Oppslutningen om Stjernen Grand Prix var god, og vi satser på at denne turneringen skal bli en årlig foreteelse. Klubben stiller med fire lag i Østlandserien denne sesongen. Bredden i klubben er god, selv om det later noe tilbake å ønske når det gjelder oppslutningen blandt de beste spillerne. For å stimulere den sjakklike utvikling blant medlemmene har vi startet sjakkundervisning, med IM Knut Helmers som instruktør.

Dessuten er det startet en egen barnesjakkgruppe, med unger rekruttert fra nærmiljøet på Grunerløkka. Denne virksomheten er meget viktig for rekrutteringen i åra som kommer.

Styret vil fortsatt arbeide for et høyt aktivitetsnivå i klubben. Samtidig vurderer vi stadig formen på arrangementene i klubben. Det er viktig at vi ikke stivner i et gammelt mønster, men at vi fornyer oss og driver klubben i takt med medlemmenes ønsker.

For å klare det er vi avhengige av tilbakemeldinger og forslag fra medlemmene. Vi mottar gjerne ros eller ris de for de tiltakene vi gjennomfører. Vi ønsker oss også andre forslag fra medlemmene, det være seg hva gjelder klubbturneringer, lagsjakk, eller andre ting. Bruk forslagskassa som er satt ut i klubben, eller snakk med undertegnede eller andre medlemmer av styret.

Morten Løken
Morten Løken.

NYTT OM GÅRDEN

Endelig kan styret nå komme med klare opplysninger når det gjelder Seilduksgata 11. Gården ble fra 2. - 4. etg. solgt til Oslo Byfornyelse i mai 1988. Styret mener seg godt fornøyd både med salgssum og den avtale vi har oppnådd med Oslo Byfornyelse. Vi er nå eier av våre egne lokaler i 1. etg. forgård og bakgård, samt det vesentlige areal i kjeller. Dessuten har vi enerett til bruk av WC i trappen mellom 1. og 2. etg. Lokalene eier vi nå uten gjeld, og ikke å forglemme, vi har en "stor" høyrentekonto i bank. Disse midler vil bli brukt til å betale oppussingsarbeider i gården som faller på vår del.

Videre kan vi opplyse at vi for tiden, og i nærmeste fremtid, ikke betaler husleie. De faste utgifter vedrørende gården betales foreløpig av midler fra Seilduksgt. 11 A/S.

Våre lokaler, og særlig det i forgården, trenger sårt en "ansiktsløfting", men dette må dessverre utstå inntil videre, til gårdens oppussing er ferdig.

Det er med stor lettelse at styret og ikke minst undertegnede nå kan meddele at dette gårdsalget har gått bra, og at dette innebærer store muligheter for fremtiden ved at vi har faste, egne lokaler, og minimal husleie.

Dette er en situasjon som enhver klubb kan misunne oss.

Styret v/ Bjørn Øverland.

SCOTT KLUBBMESTER

KLASSE M - KLASSE 1 - KLASSE 2

1 Ole Scott Knudsen	1987	=21	+17	+15	+03	+05	+09	+07	+06	-02	7,5
2 Mats Bergstrøm	1606	+12	+19	+07	-05	=09	-08	+10	=11	+01	6,0
3 Dchito Abainza	1708	-22	+WO	+10	-01	+16	-06	+15	+08	+05	6,0
4 Ole Lepperød	1730	-15	+13	+12	-06	+20	+10	+08	-05	+07	6,0
5 Kjell M Haug	1810	=06	+11	+08	+02	-01	-07	+21	+04	-03	5,5
6 Kjell Juul	1730	=05	=21	+19	+04	-07	+03	+09	-01	=13	5,5
7 Sverre Solberg	1656	+20	=08	-02	+11	+06	+05	-01	=09	-04	5,0
8 Morten Gjemlestad	1803	+19	=07	-05	=10	+12	+02	-04	-03	+14	5,0

9 Thomas Barth	5,0	10 Sten Tronrud	5,0	11 Petter Simonsen	5,0	
12 Dreng Moi	5,0	13 Arne Godal	5,0	14 Per Warendorph	4,5	
15 Svein Erik Ruud	4,0	16 Leif Kverndal	4,0	17 Helge Berge Skaar	3,5	
18 Tømm Y Gulliksen	3,5	19 Leif Andersen	3,0	20 Kim Hartvig Gundersen	3,0	
21 Oddvar Kristiansen	2,5	22 Arne Hugo Bøe	2,5	av 5	23 Ulrich Mønse	2,0

KLASSE 3 - KLASSE 4

1 Nils J Fosli		+10	=07	=09	=06	+16	+14	=08	+04	=02	6,5
2 Knut Engli		-13	+21	+19	+10	-07	+09	+05	+08	=01	6,5
3 Leif Gulliksen	1386	+09	+11	-05	+04	+20	-08	=07	+17	+13	6,5
4 L Trude Kumle	1386	+20	+12	-07	-03	+13	+10	+09	-02	+08	6,0
5 Svein-Arne Lillesand	1421	=19	+WO	+03	+14	+08	=07	-02	=06	=09	6,0
6 Frank R Olsen	1391	+21	-13	+11	=01	-23	+20	+16	=05	+07	6,0
7 Ivar Stensrud	1486	+18	=07	+04	-08	+02	=05	=03	+14	-06	5,5
8 Valter Buffelen	1471	+23	+17	+13	+07	-05	+03	=01	-02	-04	5,5

9 Ole Martin Wiig	5,0	10 Sven E Harberg	5,0	11 Bent Ole Thorbjørnsen	5,0
12 Arne Edgard	5,0	13 Jan A Nyaas	4,5	14 Hans Olav Paulsen	4,5
15 Anders Nyheim	4,5	16 Per-Andre Torper	4,5	17 Ragnar Salamonsen	4,0
18 Johannes Ugland	4,0	19 Helene Chr Jensen	3,5	20 Aage Kvaløy	3,0
21 Kjell Iversen	3,0	22 Sven Erik Røed	2,0	23 Mette Johansen	2,0

PREMIERING ETTER KLASSER

KLASSE 1

1 Ole Scott Knudsen
(klubbmester 1988)
2 Kjell Martin Haug
3 Morten Gjemlestad

KLASSE 2

1 Mats Bergstrøm
2 Dchito Abainza
3 Ole Lepperød

Det deltok ingen spillere i mesterklassen.

KLASSE 3

1 Knut Engli
2 Leif Gulliksen
3 Liv Trude Kumle

KLASSE 4

1 Nils J Fosli
2 Ole Martin Wiig
3 Bent Ole Thorbjørnsen

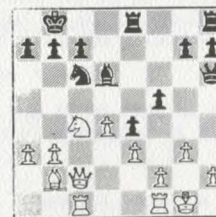
Det var vel ingen overraskelse at Ole Scott Knudsen vant klubbmesterskapet 1988. Både sett på bakgrunn av hans sjakkinnsett og rating må vi kunne si at mesterskapet ble vunnet av den beste spilleren. Scott Knudsen var i realiteten uten konkurranse. Marginen til nestemann var på hele 1,5 poeng. På de 8 første rundene har jeg bare oppdagat ett feilskjær. Remisen mot Oddvar Kristiansen i første runden var en remis i overkant. For meg virket det ikke som Scott Knudsen var overambisios da han tilbød remis i et tårnsluttspill med bonde over. Men som han sa: Stillingen var remis.

Av dem som man først og fremst kunne forvente blant Scott Knudsens hardeste motstandere var Mats Bergstrøm. Utenfor klubben har han vunnet 2 turneringer i høst. Vi må vel si at han ikke helt har fått det til på hjemmebane ennå, sin annenplass til tross. Men med sine kun 17 år bør han kunne få en lysende fremtid som sjakkspiller.

Et annet stortalent som ikke helt fikk det til er Morten Gjemlestad. Til ham er å si at han trenger å tape noen partier før han kan bli en sikker spiller.

Både Abainza og Lepperød på henholdsvis tredje og fjerdeplass gjorde en god turnering. Lepperød har i 1988 foruten denne gode plasseringen vunnet vårturneringen og to hurtigsjakkturneringer. Det er ikke mange på hans alder som har prestert noe lignende!

Vi skal i det følgende vise to gode sjakkpartier fra klubbmesterens hånd, men aller først skal vi se på det tidligere omtalte feilskjær som i det minste kunne gitt større spenning i toppen. Fra den meget viktige femte runden har vi hentet følgende stilling i partiet mellom Kjell Haug og Ole Scott Knudsen. Haug har hvit.

Diagrammet viser stillingen etter hvits 18. trekk. Her spilte Scott Knudsen det taktiske:

18 .. f4?!

Så vidt jeg kan se et tvilsomt bondeoffer som imidlertid gir full uttelling.

19 Sxd6?

På det riktige 19 exf4 var nok hvit redd for 19 .. Lxf4. Dette løperoffer er imidlertid ukorrekt. Nå skjer det verre ting.

19 .. f3!

Aha! Dette sterke mellømtrekket hadde nok ikke Haug sett.

Nå var han tvunget til å svekke kongestillingen med:

20 h4

Etter dette er stillingen tapt for hvit. Han holdt ut i 16 trekk til. Man kan saktens spørre seg hvordan klubbmesterskapet hadde endt med et annet resultat i dette partiet, uten at en blir noe klokere av det. Vi vet at Kjell M Haug i medgang kan være svært farlig. Slik det nå utviklet seg var det den klart beste som vant.

Vi skal vise to hele partier som viser Scott Knudsens taktiske og kompromissløse spillestil.

Hvit: Svein Erik Ruud

Svart: Ole Scott Knudsen

Dronninggambit, Tarrasch, D34

1 d4 d5 2 c4 e6 3 Sf3 c5 4 g3 Sf6
5 Ig2 Sc6 6 cxd5 exd5 7 0-0 Le7 8 Sc3
0-0 9 dxc5

Det er sagt og skrevet mye om Tarrasch forsvar. Meningene om hvor godt dette forsvar er egentlig er et motangrep er, er svært delte. I dette århundrets første halvdel var det Tarrasch og Nimzowitsch som dannet motpolar i sitt syn på forsvar. Nimzowitsch har vel med sin skole påvirket flere enn noen annen enkeltperson. Og sett i lyset av dette må han ha vært en sterkt medvirkende årsak til at Tarraschforsvaret i lang tid var mindre populært. I dag derimot spilles det av de beste, deriblant verdensmester Kasparov. En ting er sikkert; forsvarer forplikter svart til å gå aktivt til verks.

Vi går tilbake til partiet, og fastslår at Ruud her i niende trekk

har avveket fra det mest normale og vel også det beste trekket som er 9 Lg5. Svart pleier da å svare med 9 .. cxd4 og hvit beholder sin åpningsfordel. Slik det nå går, får svart etter sitt fremrykk med d-bonden romfordel.

9 .. Lxc5 10 a3 a5!

En nyhet. Hittil har partiet vært identisk med partiet Bernstein-Løvenfisch fra Vilnius 1912. Teksttrekket må være en forbedring i forhold til det der spilte 10 .. d4 11 Sa4 Le7 12 b4 Lg4 13 Lb2 Dd7 14 Sxd4 Sxd4 15 Lxd4 Tad8 16 Lc5 Db5 17 Db3 Lxc5 18 Sxc5 b6 som ga likt spill.

Svekkelsen av punktet b5 betyr her ingenting. Derimot er det svart som tjener et tempo på at hvit senere besetter feltet med sin springer.

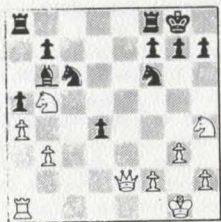
11 b3 d4 12 Sb5 Db6 13 a4 Lf5 14 Sh4 Le4 15 Lf4 Lxg2!

Det er typisk Scott Knudsen-strategi at han gir sin motstander sjanse til å gjøre en feil. I dette tilfellet er det ingen feil i vanlig forstand når Ruud spiller neste trekk. Men Scott Knudsen får den stillingen han ønsker og som gir de beste praktiske sjanser. En mer forsiktig spiller ville valgt 15 .. Tac8 for å dekke punktet c7.

16 Lc7 Lxf1!

Bare en utøver med mesterspillerens forståelse gjør slike trekk.

17 Lxb6 Lxe2 18 Dxe2 Lxb6

Stormen har lagt seg, og vi kan gjøre opp status. Som vi lett ser har ikke svart ofret dronningen. Han har fått rikelig betalt. Tårn, løper og bonde er iallfall nok i denne stillingen. Vi må vel si at det er svart som har de

beste odds her. Tenk bare på det faktum at svarts fribonde kun er tre trekk fra forvandlingsfeltet.

19 Sd6?

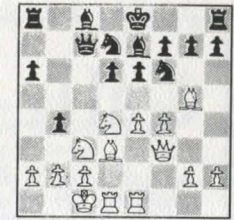
Det ser ikke ut som Ruud tar problemet alvorlig før det er for sent. Det valgte trekket som riktignok forhindrer svart i å spille Te8 har ikke den funksjon at det tar opp kampen om viktige felter i d-linjen. Det riktige ser ut til å være 19 Sf3. Fortsettelsen kunne blitt 19 .. Tfe8 20 Db2 Tad8 21 Td1 d3 22 Sc3 (Dekker e2) Sg4! I 23 Td2? Sd4! 24 Sxd4 Lxd4 25 Kg2 (Svart truet 25 .. Sxf2 26 Txf2 Te2.) 25 .. Sxf2 26 Txf2 Tc8 27 Dd2 Txc3 28 Kh3 Txb3 29 Tf3 Te2 30 Dd1 Tbb2 31 Dxd3 Txb2+ 32 Kg4 h5+ 33 Kg5 Lf6+ 34 Kf5 Tb4 35 Tf4 h4 36 Txb4 axb4 37 gxh4 Txb4. Nå må dronningen se seg for så hun ikke trår feil. 38 Df3? strander på 38 .. g5!! Det riktige er derimot 38 De3, og nå er det svart som må passe seg. Han må spille 38 .. Th5+ med fortsettelsen 39 Kg4 g6! 40 Db6 Lc3 41 Dxb7 Ta5 42 Dc6 Kg7, og nå står svart fjellstøtt. Vinner gjør han allikevel ikke hvis ikke hvit gjør noen grove feil.

II 23 Tfl Sce5! a) 24 Sd2 Sxf2 25 Txf2 Sg4 26 Sce4 (26 Sdl Te2) 26 .. f5 27 h3 fxe4 28 hxg4 e3 og svart vinner. b) 24 Sxe5 Sxe5 25 Kg2 Ld4! og nå skal vi se på to muligheter som begge er spillbare for hvit, først: 26 Tc1 Tc8 27 Dd2 Lxc3 28 Txc3 Txc3 29 Dxc3 Td8 30 Dd2! (Taper gjør 30 Dxa5 b6 31 Dd2 Sc6 32 Kf3 Sa5 og nå 33 Dd1 d2 eller 33 b4 Sc4 34 Dd1 d2.) Sc6 31 Kf1 Sb4 32 Kel Te8 33 Kdl h6! 34 Df4 Te2 35 Db8+ Kh7 36 Dxb7 Txf2 37 De4+ f5 38 De5 sc2 39 h4! Kg6! 40 De8+ og remis ved evig sjakk. Den andre hovedvarianten er: 26 Dd2 Tc8 27 Sbl Tc2 28 Dd1! (28 Df4 Td8 er livsfarlig.) Te6 29 Sd2 Lc3 30 Sf3 Sxf3 31 Kxf3! (31 Dxf3? d2 32 Dxb7 Lb4 og svart vinner med Tel.) og nå gir både 31 .. Td2 32 Dcl og 31 .. Ld2 32 Dal hvit tilstrekkelig motspill til å oppnå remis.

19 .. Tad8 20 Shf5 g6 21 Se7 Sxe7 22 Dxe7 Lc5 23 Dxf6 Txd6 24 Df3 d3 25 Kf1 d2 0-1

Bra spilt av Scott Knudsen.

Vi skal se enda et eksempel på Ole Scott Knudsens sjakkunst. Det er noe nøyaktig, men samtidig noe aggressivt ved hans stil som tiltaler meg. Jeg skal ikke gå nærmere inn på det, men det jeg mener kan kanskje best illustreres med følgende korte, men innholdsrike sicilianer.

Hvit: Ole Scott Knudsen
Svart: Kjell Juul

Siciliansk, Najdorf, B99

1 e4 c5 2 Sf3 d6 3 d4 cxd4 4 Sxd4 Sf6 5 Sc3 a6 6 Lg5 e6

Scott Knudsen spiller gjerne selv Najdorfvarianten med de svarte farger, men da gjerne med 6 .. e5. Kanskje er det en optisk illusjon at bonde e6 dekker punktet d5!

7 f4 Le7 8 Df3 Dc7 9 0-0-0 Sbd7 10 Ld3

Et godt felt for løperen.

10 .. b5 11 Thel b4?!

En tvilsom nyhet. Teoritrekket 11 .. Lb7 var klart å foretrekke.

12 Sd5! Sxd5?

12 .. exd5 var klart å foretrekke. Det kunne fulgt 13 exd5 Kf8 14 Sf5 Ld8 15 Sxg7! Kxg7 16 Dg3 Sh5! 17 Lxd8+ Sxg3 18 Lxc7 Sh5 19 Lxd6 med en liten fordel til hvit.

13 exd5 e5

13 .. Lxg5 strander på 14 dxe6.

14 Lxe7 Kxe7 15 fxe5 Sxe5 16 Sc6+ Kf8 17 Sxe5 dxe5 18 d6 Da7 19 Txe5 Ld7

Heller ikke 19 .. Lb7 redder partiet. Fortsettelsen blir 20 Le4 Lxe4 21 Dxe4 Td8 22 d7 g6 23 Te8+ Kg7 24 De5+.

20 Te7 Tad8 21 Dxf7+ matt

REMISKONGE VANT KLASSE 3 - 4

Det hører vel med til sjeldenheten at noen vinner denne klassen med fem remis og fire vunne partier. Det er slikt som vanligvis kun skjer i jevne stormesterturneringer. Vinner ble en 25 år gammel debutant med navnet Nils Johan Fosli. Han vant på kvalitet foran et annet nytt bekjent skap Knut Engli og Leif Gulliksen. Vi er glade for alle nye medlemmer som viser klør, og vi ønsker dem ny fremgang. Vi skal se et parti av hver av de to beste. Foslis innholdsrike remisparti står på side 10,

Hvit: Svein-Arne Lillesand
Svart: Knut Engli

1 Sf3 Sc6 2 g3 Sf6 3 d4 d5 4 e3 Lg4 5 Lg2 e6 6 0-0 Id6 7 Sd2 0-0 8 c3 b5 9 a4 a6 10 b4 Sa7 11 a5 Sc6 12 Db3 e5 13 dxe Sxe5 14 Sxe5 Lxe5 15 Sf3 Lxf3 16 Lxf3 c6 17 Td1 Dc7 18 Dc2 Tfe8 19 Ib2 Tad8 20 Td2 h5 21 Df5 h4 22 gxh Lxh2+ 23 Kg2 Se4 24 Tc2 Sd6 25 Dh3 Le5 26 Thl Te6 27 Lg4 Th6 28 Df3 De7 29 h5 Dg5 30 Kf1 f5 31 Lh3 Dxb5 32 Dxb5 Txb5 33 Lg2 Txb1 34 Lxh1 g5 35 Ke2 Kg7 36 Lg2 Kg6 37 Tc1 Sc4 38 Tc1 Sc4 39 Lal Th2 40 Kd3 Txf2 41 Td1 g4 0-1

SOMMERSJAKKEN 1988

Klasse M - 1 - 2

1 Per Omtvedt	34,5 p
2 Odd Ristesund	33,0
3 Mats bergstrøm	24,0
4 Terje Hoff	21,5
5 Tor Henriksen	19,0

Klasse 3 - 4

1 L Trude Kumle	31,5 p
2 Valter Buffelen	26,0
3 Bent O Thorbjørnsen	20,0
4 Frank Robert Olsen	16,5
5 Knut Engli	16,0
6 Leif Gulliksen	13,5
7 Sven harberg	13,0

Colle og hans system

Jeg har valgt å skrive noen ord om Edgard Colle, og også om åpningen han har fått oppkalt etter seg.

Colle ble født i Ghent i Belgia i 1897, og døde samme sted i 1932.

Colle levde i det mange vil kalle sjakkens gullalder. Hva sies om mestere som Aljechin, Lasker, Capablanca og Nimzowitsch? Colle oppnådde mange gode turneringsplasseringer, endog et par førsteplasser i celebret selskap. Allikevel var han vanligvis et hestehode eller to bak de nevnte menn.

Det er sagt om Aljechin at han var en stor sjakkspiller, men et lite menneske. Om Colle kan man si at han var et stort menneske med egenskaper de færreste er i besittelse av. Det fortelles at han stadig var utsatt for sykdom og plager, men at han aldri brukte dem som unnskyldning når han tapte. Colle var visstnok aldri frisk. Men han spilte. Han spilte godt. Han deltok hyppig i turneringer til tross for sin dårlige helse. Er ikke dette et eksempel på åndens seier over materien?

Edgard Colle døde etter en operasjon snaut 35 år. Hva kunne ikke dette geniet ha utrettet hvis han hadde fått leve lenger, og ikke minst hvis han hadde hatt den fysiske styrke og utholdenhet som trengtes?

Heldigvis har Colle etterlatt seg en mengde velspilte partier, og vi skal vise to av dem. I begge bruker han sitt eget system, skjønt det første kan sorteres under dronningindisk. Dette kunstverket ble spilt i Berlin 1926, og ble belønnet med første skjønnhetspremie.

Hvit: E Colle Svart: E Grünfeld

1 d4 Sf6 2 Sf3 e6 3 e3 b6 4 Ld3 Lb7 5 Sbd2 c5 6 0-0 Le7 7 b3 cxd4 8 exd4 d6 9 Lb2 Sbd7 10 c4 0-0 Hvit har som vi ser betydelig romfordel 11 Tc1 Te8 12 Tel Dc7 13 De2 Tac8 Dermed var alle offiserene pent og pyntelig utviklet. Nå går vi over i det vanskelige midtspillet. Hvordan komme videre? 14 Sfl! Slik ja. Springeren hadde ikke noe å utrette på d2. 14 .. Db8 15 Sg3 Da8 Denne dronningmanøveren viser seg å være helt bortkastet tid. 16 Sg5 g6? Det riktige er 16 .. Sf8, som dekker feltene e6 og h7. 17 Sxf7! Kxf7 18 Dxe6+ Kg7 19 d5 Sc5 20 Sf5+!! Kf8 Hvordan går det etter 20 .. gxf5? Like dårlig. 21 Dxf5 Sxd3 22 Txe7+! Txe7 23 Dxf6+ Kg8 24 Dxe7. På Sxb2 eller Se5 følger 25 Tc3 etterfulgt av 26 Tg3 hvorefter hvit vinner lett. 21 De3! gxf5 22 Dh6+ Kf7 23 Lxf5! Lxd5 24 Txe7+! Txe7 25 Dxf6+ Kg8 26 Dh8+ Kf7 27 Lxc8! Oppgitt På 27 .. Lc6 følger 28 Dg7+ Ke8 29 Dg8+ matt.

Vi skal så vise et lengre parti fra Scarborough 1930. Turneringen ble en av Colles største suksesser. Han vant foran en rekke kjente navn som Maroczy, Rubinstein, Ahues, Sultan Khan, Grünfeld og Sir G Thomas.

Hvit: E Colle Svart: R P Michell

1 d4 Sf6 2 Sf3 e6 3 e3 d5 4 Ld3 c5 5 c3 Sbd7 6 Sbd2 Le7 7 0-0 0-0 8 e4 dxe4 9 Sxe4 Sxe4 10 Lxe4 Sf6 11 Lc2 b6 12 Lg5 cxd4 13 Sxd4 En av hovedideene med Collesystemet er bondeovervekt på dronningfløyen som ofte betyr fordel i sluttspillet. 13 .. Lb7 14 f3 La6 15 Tel Dc7 16 Dd2 Tfd8 17 Lf4 Ld6 18 Lxd6 Dxd6 19 Df2 Tac8 20 Tad1 Dc5 21 f4 Lb7 22 h3 a6 23 Te5 Dc7 24 Tdel Td5 25 Lb3 Txe5 26 fxe5! Sd5 27 Dh4 Se7 28 Lc2 28 Sxe6 fxe6 29 Lxe6 gir bedre vinningsjanser 28 .. Sg6 29 Dg3 De7 30 Le4 Tc5 31 Sf3 Lxe4 32 Txe4 Td5 33 Del Dd7 34 De3 Dc7 35 De2 b5 36 h4! h6 37 h5 Se7 Hvit har hemmet svarts bondeovervekt på kongefløyen. 38 Td4 Dc5 39 Kh2 Sc6 40 Txd5 Dxd5 41 b3 Dc5 42 Del Kf8 43 g4! Ke7 44 Kg3 a5! 45 Kf4 a4 46 De3! Dxe3 Svakt var 46 .. Da3 47 b4! Dxa2? 48 Dc5+ og hvit vinner springeren. Derimot var 46 .. Dd5 å foretrekke. Men ennå er ikke remisgrensen overskredet. 47 Kxe3 axb 48 axb Kd7 Var ikke 48 .. f6 bedre? 49 Ke4 Kc7? 50 g5! Kd7 51 gxh6 gxh6 Nå har hvit et konkret angrepsmål. 52 Sd4 Sa7 53 Sc2 Kc6? Taper straks. Også etter 53 .. Sc8 54 Se3 Se7 55 Sg4 Sf5 56 b4! med ideen Kd3 og c4 er svart svært vanskelig stilt. 54 Se3 Kd7 55 Sg4 Ke7 1-0

Collesystemet ble ganske populært på 30-tallet. Colles berømte landsmann Koltanowsky var en svoren tilhenger av systemet. Også nederlandereren Landau var med på notene. Sistnevntes skjønnhetsparti fra Kemer 37 er verdt å se.

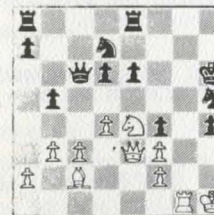
Hvit: Landau Svart: Böök

1 d4 d5 2 Sf3 Sf6 3 e3 e6 4 Ld3 c5 5 c3 Sbd7 6 Sbd2 Ld6 7 0-0 0-0 8 Tel Dc7 9 e4 cxd4 10 cxd4 dxe4 11 Sxe4 Sxe4 12 Txe4! Te8 13 Th4 Sf8 14 Sg5 h6 15 Dh5 e5 16 Ld2 exd4 17 Tacl De7 18 Se4 Sg6 19 Lg5 De5 20 f4 Dd5 21 Sf6!! gxf6 22 Lxg6! Lf8 23 Tc7 Le6 24 Lxf6 Dxd5 25 Lxh5 Tec8 26 Lxf7+! Kh7 27 Txc8 Lxc8 28 Lxd4 Lf5 29 Th5 1-0

Collesystemet gikk snart av moten, og brukes i dag nesten aldri. Kanskje dette vil endre seg. Det er nemlig ingenting som tyder på at systemet er mindre spillbart i 1989. Vi skal til slutt vise et ferskt eksempel på at åpningen kan brukes med suksess. Partiet er hentet fra Hellas-olympiaden, og det er den danske IM Carsten Høi som gjør en av sine sterkeste prestasjoner gjennom tidene. Apropos angrep: Er det noen som har drømt om å ofre tårn, springer og dronning etter tur og så sette matt med de to gjenværende offiserer?

Hvit: C Høi Svart B Gulko

1 d4 e6 2 Sf3 c5 3 e3 Sf6 4 Id3 b6 5 0-0 Ib7 6 Sbd2 cxd4 7 exd4 Le7 8 Tel 0-0 0-0 c3 d6 10 De2 Te8 11 Sfl Sbd7 12 Sg3 Lf8 13 Lg5 h6 14 Ld2 Dc7 15 Lc2 Ld5 16 b3 Db7 17 Sh4 b5 18 Dd3 g5? Svart oppnår å svekke hvits kongestilling, men undervurderer faren ved sin egen svekkelse. 19 Sf3 Lxf3 20 gxf3 Lg7 21 h4! gxh4 22 Se4 Dc6 23 Khl Sh5 24 Tgl Kf8 Nå er det for sent å flykte. 25 Txg7! Kxg7 26 Lxh6+!! Glimrende! Det tragiske er at kongen for alltid er avstengt til linje H. 26 .. Kxh6 27 Tgl! f5! Det var bare en utvei mot truselen 28 De3+ Kh7 29 Sf6+ Kh8 30 Dh6+ matt. 28 De3+ f4 Diagramstilling. Har svart stoppet angrepet? Hvem finner det avgjørende? 29 Sxd6!! Dxd6 På 29 .. Te7 følger naturligvis 30 Dxe6. 30 Dd3 Sf8 31 Dh7+! Oppgitt 1-0 Carsten Høi fikk sin drøm oppfylt?

AHB

Klubbmesterskapet forts. fra s.7.

Hvit: Nils Fosli
Svart: Ole Martin Wiig

Siciliansk, Alapin, B 22

1 e4 c5 2 c3 d6

En naturlig reaksjon på hvits noe uvanlige annettrekk er 2 .. d5. Det gjør ikke så mye om svarts dronning kommer tidlig ut på brettet når hvit ikke umiddelbart kan jage den med Sc3.

3 d4 cxd4

Straks 3 .. Sf6 innskrenker antall forsvarstrekk noe for hvit. Derfor er det å foretrekke.

4 cxd4 Sf6 5 Sc3 Sbd7 6 Sf3 e5?!

Et merkelig og et ikke helt ufarlig trekk.

7 d5?

Det var ingen grunn til å gjøre dette fremstøtet som prisgir svart punkt c5. Svart har med sitt passive trekk Sbd7 fastslått at han ikke ønsker å ta opp kampen om punktet d4. D-bonden står faktisk dårligere på d5 enn på d4. På toppen av det hele har han nå spolert sine sjanser til å angripe i diagonalen a2-g8. Trekket 7 Lc4 er her meget sterkt. På det naturlige svaret 7 ..Le7 kommer lynnedslaget 8 Lxf7. Dette løperofferet er her helt korrekt og gir fordel i alle varianter. La oss se på de mulige fortsettelser. 8 .. Kxf7 9 Db3+! Nå er det fire mulige svar. I 9 .. Kg6? 10 Sh4+ Kh5 11 Ddl Sg4 (På 11 .. Kxh4 følger 12 h3 og matt i neste.) 12 h3 Sdf6 13 hxg4+ Lxg4 14 f3 Le6 15 g4 med gevinst for hvit.

II 9 .. d5? 10 dxe5! Sg4 11 e6! Kxe6? Ellers blir det to bønder i underkant uansett. 12 Dxd5+ Kf6 13 Df5+ matt.

III 9 .. Ke8 10 Sg5 Tf8 11 Se6 Da5 12 Sxg7+ Kd8 13 Se6+ Ke8 14 Sxf8 Sxf8 15 f3! med nokså klar fordel for hvit.

På 15 .. exd4 følger 16 Db5+.

IV 9 .. Kf8 10 Sg5 De8 11 Se6 Kg8 12 Sc7+ Df7 13 Dxf7+ Kxf7 14 Sxa8 Se8 (På 14 .. Ld8 følger likeledes 15 Sb5!) 15 Sb5! a6 16 Sa7 med fordel for hvit.

7 .. Le7 8 Ld3 0-0 9 Sd2 Sc5 10 Lc2 Se8
11 0-0 f5 12 f4! fxe4 13 fxe5 dxe5
14 Sdxe4 Sxe4 15 Sxe4 Ld7 16 Lb3(?)

16 Txf8 er vel bedre. Verken løperen eller kongen står bedre på f8 enn der de nå står. Vi undersøker det beste 16 .. Lxf8. Det kan følge for eksempel 17 Le3 Sf6 18 Dd3! g6 19 Tfl. Hvit har de langt beste sjansene her. 19 .. Lf5 er svakt p.g.a 20 Sxf6 Dxf6 21 Dc4 og svart mister en bonde. Truselen 22 g4 tvinger nemlig svarts dronning til å måtte fjerne seg fra dekingen av løperen på f5. Heller ikke 19 .. Sxe4 20 Dxe4 ser godt ut. Her strander motangrepet 20 .. Lf5 på 21 Txf5! gxf5 22 Dxf5. Her er det 3 mulige svar: I 22 .. De7 23 d6 Dg7 24 Lg5! Dg6 (Eneste parade mot Lb3+ og Lf6.)

25 Dxf8 Kxf8 (Txf8 gir samme resultat.) 26 Lxg6 hxg6 27 d7 og hvit vinner.

II 22 .. Dc7 23 d6! Lxd6 (23 .. Dg7 -se variant I.) 24 Lb3 Kh8 (24 .. Kg7 25 Lh6+ Kxh6 26 Ldl+matt.) 25 Df6+ Dg7 27 Dxd6 og svart bør tape sluttspillet. III 22 .. Dh4 fører etter 23 g3! De7 til variant I med den forskjellen at hvits g-bonde står på g3.

16 .. Kh8 17 Sg5

Fikst spilt. Svart har dog gode mottrekk.

17 .. Txf1 18 Dxf1 Sxd6 19 Sf7+ Sxf7
20 Dxf7 Db6+ 21 Khl Tf8

Nå er hvit ute å kjøre, ikke sant?

22 Le3! Dxe3

Det nytter ikke for svart å vinne offiser med 22 .. Txf7 23 Lxb6 axb6. Etter 24 d6 vinner hvit offiseren tilbake med godt spill.

23 Dxe7 Df4 24 h3 Lxh3!

Etter dette er remisen ved evig sjakk sikret. Vi angir kort resten.

25 gxh3 De4+ 26 Kgl De3+ 27 Khl Dxh3+
28 Kgl Dg3+ 29 Khl Df3+ 30 Kgl Df2+
31 Khl Remis.

Er ikke dette partiet et bevis på at remispartier slett ikke behøver å være kjedelige. Begge spillere skal ha ære for sitt friske spill.

KORTTIDSTURNERINGEN SEPT 1988

Klasse M - 1 - 2

1 Sjur Nørve	8,0 p
2 Mats Bergstrøm	7,0
3 Oddvar Kristiansen	6,0
4 Leif Kverndal	5,5
5 Helge Berge Skaar	5,5
6 Kjell M Haug	5,5
7 Dreng Moi	5,5
8 Thomas Barth	5,0
9 Arne Godal	5,0
10 Liv Trude Kumle	4,5
11 Ole Lepperød	4,5
12 Bjarne Henning Olsen	4,0
13 Petter Simonsen	4,0
14 Sverre Solberg	4,0
15 Dchito Abainza	3,5
16 Arvid Bjerring	3,5
17 Terje Hoff	3,5
18 Ivar Stensrud	2,5
19 Svein Erik Ruud	2,0

Klasse 3 - 4

1 Leif Thoresen	7,0 p
2 Milan Kutrovac	7,0
3 Valter Buffelen	6,5
4 Liv Trude Kumle	6,0
5 Frank Robert Olsen	5,5
6 Nils Fosli	5,0
7 Leif Gulliksen	5,0
8 Ragnar Salamonsen	5,0
9 Bent Ole Thorbjørnsen	5,0
10 Knut Engli	4,5
11 Karl Claes	4,5
12 Per-Andre Torper	4,5
13 Johannes Ugland	4,0
14 Anders Nyheim	4,0
15 Helene Chr Jensen	3,0
16 Arne Edgard	1,5
17 Olav Stokmo	1,0

KLUBBMESTERSKAPET I LYNBJAKK 8.12.

Klasse M - 1

1 Terje Hoff	11 av 15
2 Morten Gjemlestad	8,5
3 Leif Kverndal	8,0
4 Svein Erik Ruud	5,0

Klasse 2

1 Mats Bergstrøm	10,5
2 Dreng Moi	9,5
3 Dchito Abainza	8,5
4 Ole Lepperød	8,0
4 Egil Teger	8,0
6 Helge Berge Skaar	6,0
7 Sverre Solberg	5,5
7 Reidar Johansen	5,5
9 Petter Simonsen	4,5
10 Viggo Andersen	3,5
11 Per Warendorph	3,0

Klasse 3

1 Knut Engli	10 av 11
2 Valter Buffelen	9,0
3 Sven Harberg	8,5
3 Frank Robert Olsen	8,5
5 Svein Hagelund	4,5
5 Liv Trude Kumle	4,5
7 Nils Fosli	2,5

Klasse 4

1 Bent Ole Thorbjørnsen	5,5
2 Ole Martin Wiig	5,0
3 Anniken Schiøll	2,0
4 Johannes Ugland	1,0

Klasse 1 og 2 spilte i samme gruppe. Klasse 3 og 4 likeså.

KLUBBMESTERSKAPET I HURTIGSJAKK

Klasse 1

1 Per Nygård	3,5
--------------	-----

Klasse 2

1 Ole Lepperød (Klubbmester)	4,0
2 Dchito Abainza	3,5
3 Morten Løken	3,0
4 Tomm Y Gulliksen	2,5

Klasse 3

1 Valter Buffelen	3,0
2 Liv Trude Kumle	2,5
3 Ragnar Salamonsen	2,5
4 Leif Gulliksen	2,5
5 Frank Robert Olsen	2,0

Klasse 4

1 Mette Johansen	1,0
------------------	-----

Nytt i Richter-Veresov

Det er vel de færreste av oss som vil finne nytt land her på jorden, slik som de oppdagelsesreisende før i tiden. Men på de 64 ruter kan vi stadig finne nye jaktmarker. Nye stillinger vil alltid dukke opp. Ja, selv om det er skrevet store verker om åpningsteori kan vi alle gjøre nye funn.

1978 var for meg et godt sjakkår. Jeg begynte så smått å spille utenfor klubben, og jeg lærte også at det ikke var umulig å slå mesterspillere. Til en viss grad var det skjebnebestemmende at jeg dette året gjorde et åpningsfunn, og det er disse oppdagelser jeg vil dele med andre spillere i Stjernen.

Den mest oppsiktsvekkende varianten, som jeg har hatt glede av å spille tre ganger, kan kort forklares slik: På de ti første trekkene gjør hvit kun ett offiserstrekk. I løpet av disse trekkene tillater han seg allikevel å ofre kvalitet + bonde. Det utrolige er at offeret er korrekt. Jeg har i alle fall ikke funnet noen gjendrivelse. Det er uansett hvit som har de beste praktiske vinnersjansene.

Vi skal gjennomgå partimaterialet og noen analyser.

1 d4 Sf6 2 Sc3 d5 3 f3!?

Mitt trekk. Merkelig nok er ikke dette nevnt i noen teoribok jeg kjenner til, selv ikke i den 240 sider tykke og tettskrevne boken "Richter Veresov - system" skrevet av Jimmy Adams. Boken har et partiantall på en 6-700. Dog har denne boken et partieksempel på en stilling lik den jeg behandler etter fire trekk. Trekkrekkefølgen var en annen. Jeg kommer tilbake til dette.

3 .. Lf5

Dette trekket har mine motstandere valgt i 10 av ialt 22 partier. Jeg er ikke i den minste tvil om at 3 .. e6 er et bedre alternativ. Også 3 .. c5

ØSTLANDSSERIEN

Bare en kort situasjonsrapport og noen tanker om Østlandsserien. Vårt første divisjonslag ligger godt an til nedrykk, mens vi har et par lag i toppen av fjerdedivisjon, som altså kan rykke opp. Selv med vårt reduserte antall mesterspillere bør vi klare å holde oss i den øverste divisjonen. La oss sette prestisje i dette. La oss ta i bruk de muligheter vi har til å forberede oss ved å studere våre motstanderes partier. Det kan være klokt å planlegge en spesiell åpning for en spesiell spiller. Jeg vet av erfaring at slike forberedelser er av stor verdi.

AHB

er bra. Disse to trekkene vil bli behandlet i et senere avsnitt.

4 g4!

Hvit kompromitterer kongefløyen ytterligere. Det er fullt forståelig at den dengang 14 år gamle Berge Christiansen (Østenstad) reagerte på dette fremstøtet. Han satt der med skrekkblandet fryd, og studerte hvordan han skulle gjendrive dette! Jeg reiste meg og gikk rundt i salen. Med ett så jeg at en av Berges venner var der. Berge pekte på bonden og sa: Se på det trekket! Det gikk ikke så godt for den kommende storspilleren. Fem trekk senere sto han nemlig til tap. Siden han fem år senere allikevel ble norsk mester er vel det et bevis på at man har godt av å få bank.

Som man forstår er bondefremstøtet et tveegget sverd. Skarpest synes eggen å være som peker mot de svarte farger.

4 .. Lg6

Ikke så dumt som det ser ut til er 4 .. Lc8. I partiet Bøe-K.Jägerflod, Gausdal 1980 ble fortsettelsen 5 g5 Sg8 6 e4 dxe4 7 fxe4 Sc6 8 Le3 g6 9 Dd2 e6 10 Lg2 Lg7 11 0-0-0 Sce7 12 Sge2 c6 13 Kbl Da5 14 Sc1 Ld7. Hvit vant etter 43 trekk. Etter trekkrekkefølgen 1 d4 d5 2 Sc3 Lf5 3 f3 Sf6 4 g4 spilte svart i partiet Ranniku-Rubzova, USSR ladies ch. 1972 også 4 .. Lc8. Fortsettelsen ble

5 Lf4 e6 6 Dd2 c5 7 e3 cxd4 8 exd4 Lb4 9 Id3 Sc6 10 Sge2 Ld7 11 a3 Le7 12 b4 0-0 13 h4 Se8 14 g5 Sd6 15 h5 Le8. Hvit vant etter 62 trekk. Mot en sjakkcomputer med navn Chess Challenger ble fortsettelsen 4 .. Le6 5 g5 Sd7 6 e4 c6 7 Sh3! h6? 8 gxh6 dxe4 9 fxe4 gxh6 10 Sf4 Lg7 11 Sxe6 og hvit vant lett. Bedre var 7 .. Lxh3 8 Lxh3 e6.

5 g5 Sg8

I partiet Bøe-Berge Christiansen ble fortsettelsen 5 .. Sh5?! 6 e4 dxe4 7 f4! h6? 8 f5 hxg5 9 fxxg6 Sg3 10 gxf7+ Kxf7 11 Dg4 Sxhl 12 Df5+ Ke8 13 Dg6+ Kd7 14 Lh3+ Txh3 15 Sxh3 og svart ga opp etter 20 trekk. Feltet h5 er dårlig for springeren, men i praksis kan den berge seg. I stedet for 7 .. h6? var 7 .. e5! det riktige. Da er 8 f5 dårlig. Svart får tre bønder for offiseren. Derimot bør fortsettelsen bli 8 fxe5 h6 9 Lg2 Lb4 10 h4 hxg5 11 hxg5 Sc6 12 Sge2! med ideen Sg3. Hvit har klar fordel.

6 e4 e6

Alternativet er 6 .. dxe4 7 fxe4 e6 (7 .. h6 8 Lg2 hxg5 9 Lxg5 c6 10 Sh3 Da5 11 Dg4 Sd7 12 0-0-0 Sgf6 13 Dg3 e6 14 Thel Lb4 15 Kbl gir omtrent likt spill.) 8 Lg2 c6 (I partiet Bøe-Frank Henriksen, Stjernen 79 skjedde følgende: 8 .. h6 9 h4 hxg5 10 hxg5 Txhl 11 Lxhl Le7 12 Sh3 Sc6 13 Le3 Dd7 14 Dg4 Lb4 15 Tdl 0-0-0 16 Lf3 Sge7 med omtrent like sjanser.) 9 Le3 h6 10 h4 hxg5 11 hxg5 Txhl 12 Lxhl Dc7 13 Df3 Lb4 14 Sge2 Sd7 15 0-0-0 0-0-0 16 Lf4! Ld6! 17 Lxd6 Dxd6 18 Sf4 e5?! (Bedre er 18 .. Se7) 19 dxe5 Dxe5 20 Sxg6 fxxg6 med en viss fordel for hvit.

Vi har fulgt partiet Bøe-Erik Austreng, Gausdal 80.

7 h4 h6

I partiet Bøe-Sverre Solberg, Stjernen 87 ble fortsettelsen 7 .. h5! 8 Sge2 Sc6 9 Le3 Lb4 10 Sf4 Sge7 11 Lh3? dxe4 12 Sxg6 Sxg6 13 fxe4 De7 14 Dd3 0-0-0 og svart vant takket være ytterligere feiltrekk fra hvit. For ettertiden vil jeg foretrekke 8 Le3 med muligheten 8 .. Lb4 9 Lg2!?. For begge parter er det vanskelige stillingsproblemer å løse.

8 h5

I partiet Bøe-A. Mundal, Skien 78 forsøkte jeg 8 gxh6. Det ble med det ene forsøket. Etter 8 .. Sxh6 9 h5 Sg8! var katastrofen et faktum.

8 .. hxg5

Et brukbart alternativ som ikke er prøvd er 8 .. Lh7 9 Sh3 Le7 10 Tgl med en viss stillingsfordel for hvit. Hvem lar seg forresten ikke friste til å vinne et par bønder på kongefløyen, for slik ser jo utsiktene ut til å være etter 8 .. hxg5.

9 hxg6!! Txhl 10 gxf7+ Kxf7 11 Sh3!

Det eneste. Svart må nå enten finne seg i at tårnet er fanget slik at han må ofre kvaliteten tilbake, eller gi hvit farlige angrepsmuligheter.

11 .. Le7

Forviklingene etter 11 .. g4 må undersøkes nøye. Fortsettelsen kan bli 12 Sg5+ Ke8 13 Dd3! Th6 (Dette synes å være det beste.) 14 fxxg4. Hvit ligger bare kvalitet under, og har et varig initiativ. Det tar lang tid før svart får stablet på bena en harmonisk gruppeenhet. I mellomtiden har hvit en masse interessante taktiske muligheter i stillingen.

12 Le3!

Igjen det eneste gode trekket, hvis hovedfunksjon er å gi kongen fluktfeltene d2 og c1 dersom svart skulle bli for pågående.

12 .. Sh6

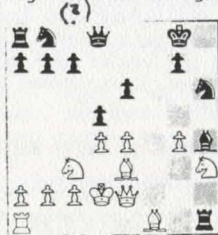
Slik ble det spilt i partiet Bøe-Per Inge Helmertz, Gausdal 79. For de som ikke kjenner Helmertz kan jeg opplyse at han er en sterk svensk elitespiller med over 2300 i rating.

I "premierepartiet" for åpningen ble 12 .. Dd6 valgt. De svarte brikker ble ført av den sterke svenske mesterspilleren Mats Erikson. Partiet fant sted i Skien 1978, og ble for meg en suksess. Fortsettelsen ble 13 e5 Da6 14 Lgl Db6 15 Dd2 Sc6 16 0-0-0 Sh6 17 Dg2 Txgl 18 Dxxl Sf5 19 Sxg5+ Lxg5 20 Dxxg5 Scxd4 21 Dh5+ g6 22 Dh7+ Sg7 23 Sa4!

med vinnende spill for hvit. Enda bedre enn 19 Sxg5+ var nok 19 Se2.

Partiet Bøe-Sven Nordal, NM Oslo 1980, fortsatte med 12 .. g4?! 13 fxg4 Lh4+ 14 Kd2 Th2+ 15 Kc1 Df6?! 16 e5 De7 17 g5 g6 18 Dg4. Her skulle svart spilt 18 .. Txx3 19 Lxh3 Le1 20 Se2! La5, men etter 21 Sf4 er det små sjanser til at han kan klare seg.

13 De2 g4 14 fxg4 Lh4 15 Kd2 Kg8

16 Dg2?

En ubetenksom blunder. Tårnet hadde ingen sjanse til å komme seg unna. Det hastet ikke med å vinne det tilbake. Dette er den type stilling der en hele tiden skal lete etter det eneste riktige trekket. Nå var det 16 g5!. Etter 16 .. Sf7 17 g6 Sh6 kommer 18 Dg2 med så mye, mye større styrke. Fortsettelsen kunne blitt 18 .. Txf1! 19 Txf1 c6 20 Sg5 Lxg5 21 Lxg5 De8 22 Lxh6 gxh6 23 exd5 exd5 24 Sxd5 cxd5 25 Dxd5+ Kh8 26 Tf7 og hvit vinner. Et bedre forsøk enn 17 .. Sh6 var nok 17 .. Sg5, men etter 18 Dh5! ser det ut som forviklingene går i hvits favør.

16 .. Txx3 17 Dxx3 Lg5 18 Le2 c5!

Det avgjørende. Vi følger fortsatt partiet Bøe-helmertz, og vi skal følge dette morsomme partiet til den bitre slutt.

19 Lxg5 Dxxg5+ 20 De3 Dxe3 21 Kxe3 Sc6! 22 Sb5! a6 23 Sc7 cxd4 24 Kd2 Tc8 25 Sxe6 dxe4 26 a3 Sf7 27 Th1 Sd6 28 g5 Te8 29 Sf4 Se5 30 b3 g6 31 Sd5 Kg7 32 Sc7 Te7 33 Sd5 Te8 34 Sc7 Te7 35 Sd5 Tf7 36 Sf6 Kf8 37 Th4 e3+ 38 Kd1 Sc6 39 Ld3 Sf5 40 Th8+ Ke7 41 Lc4

Verdt å prøve var 41 c3. Men også da er det tapt ved riktig spill.

41 .. Tg7 42 Te8+ Kd6 43 Te6+ Kc5 44 c3? dxc3 45 Se4+ Kd4! 46 Kc2 Hengeparti. Hvit ga opp uten videre spill. 0-1

3 .. c5 (1 d4 Sf6 2 Sc3 d5 3 f3)

Også 3 .. Sc6 er spilt i et parti Bøe-Knut Hermansen, Skien 79, der fortsettelsen ble 4 e4 e6 (4 .. dxe4 5 d5 fører partiet over i Nimzowitch-forsvar.) 5 Le3 b6!? 6 e5 Sd7 7 f4 Sa5! 8 Sf3 Lb7 9 Ld3 c5 10 0-0 g6. Partiet endte remis etter 35 trekk.

4 e4! cxd4

Partiet Bøe-Arnbjørn Dyrdal, Sundvollen 79 førte partene etter 4 .. dxe4 5 d5! exf3 over i en kjent variant av Blackmar-Diemer-gambit som dog ikke ser ut til å være så gunstig for svart. Slik gikk det videre: 6 Sxf3 g6 7 Lf4 a6 8 a4 Lg7 9 Lc4 0-0 10 0-0 Sbd7 11 Dd2 Sb6 12 La2 Sh5? 13 Lh6 Dd6 14 Tael e6? 15 Lxg7 Kxg7 16 Se4 Df4? 17 Dc3+ Kg8 18 Sfg5 Dc7 19 dxe og hvit vant snarlig.

4 .. e6! Se avsnitt 3 .. e6

5 Dxd4 Sc6 6 Lb5! e6 7 Sge2 Le7

I partiet Bøe-Bror Danke, Nordstrand GP 85, spilte svart noe svakere 7 .. Sd7. Etter 8 Df2 a6 9 Lxc6 bxc6 10 Le3 Tb8 11 0-0-0!? Da5 12 Sd4! Se5 13 Sb3 Dd8 14 Thel Le7? 15 exd5 cxd5 16 La7 hadde hvit avgjørende fordel og vant etter 42 trekk.

8 exd5

I partiet Bøe-Scott Knudsen, Stjernen 85, spilte hvit 8 Df2 og tapte raskt etter 8 .. 0-0 9 Le3 dxe4 10 Lxc6 bxc 11 Sxe4 Sxe4 12 fxe4 Lf6 13 c3 La6.

8 .. exd 9 Le3 0-0 10 Dd2 Le6 11 Sd4 Sxd4 12 Lxd4

Analyse. Hvit har en mikroskopisk fordel.

3 .. e6 (1 d4 Sf6 2 Sc3 d5 3 f3)

4 e4 c5

Godt er også 4 .. Lb4. I partiet Bøe-Dag Henning Larsen, Stjernen 85, gikk det slik: 5 Lg5! h6! 6 Lxf6 Dxf6 7 Ld3? c5 8 Lb5+ Ld7 9 Lxd7 Sxd7 med stor fordel til svart, som vant etter 37 trekk. I stedet for 7 Ld3? var 7 e5 et godt alternativ. Etter 7 .. De7 gir 8 a3 omtrent like sjanser.

Det skarpe svaret 5 a3 er klart spillelig. Etter 5 .. Lxc3 6 bxc3 dxe4 7 fxe4 Sxe4 gir 8 Dg4 hvit godt spill. 8 .. Sxc3 er nå i beste fall farlig. Derfor 8 .. Sf6 9 Dxxg7 Tg8 10 Dh6 med muligheten 10 .. Tg6 11 Dh4 Tg4 12 Df2. Like sjanser.

Interessant er 5 Dd3! Nå er 5 .. 0-0 farlig p g a 6 Lg5. 5 .. Dd7 er også svakt p g a 6 e5 Sg8 7 a3. Best ser ut til å være 5 .. c5, hvoretter hvit ikke har noe bedre enn 6 a3 Lxc3 7 bxc3. Nå er 7 .. b6 godt. Som svar på dette foretrekker jeg 8 De3. det er omtrent like sjanser.

Forenklingstrekket 5 e5 er naturligvis ikke dårligere enn 5 Dd3, men det er mindre originalt. Etter 5 .. Sfd7 6 f4 c5 7 a3 er det vel omtrent like sjanser.

Det mindre aktive 4 .. Le7 blir foretrukket av mange. Tre ganger har jeg møtt dette svaret. Det er bare partiet Bøe-Kjell Sjøbrend, Gausdal 80, som har nok fornuft til å vises. Slik gikk det videre: 5 Le3 0-0 6 Le2 b6 7 e5 Sfd7 8 f4 c5 9 Sf3 Sc6 10 0-0 f6 11 Lb5 Sxd4 12 Sxd4 cxd4 13 exf6 dxe3 14 fxe7 Dxe7 15 Se2. Hvit vant senere tilbake bonden på e3 og partiet endte remis etter 32 trekk.

Det er spesielt en ting hvit må passe seg for i disse stillingene, nemlig å sette sin kongeløper på d3. Svarts svar med bonde c5 gir nesten alltid problemer.

5 Le3 Sc6 6 Lb5! cxd4 7 Dxd4 a6

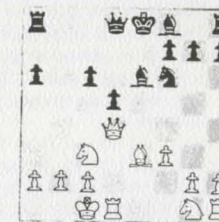
Mest tvingende. Svart får et sterkt bondesentrum. Alternativet 7 .. Ld7 8 Dd3 gir hvit en mikroskopisk fordel.

8 Lxc6 bxc6 9 exd5 exd5

Et omtrent likeverdig alternativ er 9 .. cxd. Men paradoksalt nok får svart det beste bondesentrum lettst ved ikke å slå bonden mot sentrum. I

partiet Bøe-Stigar, Stjernen 83, ble fortsettelsen 9 .. cxd5 10 Sge2 Le7 11 0-0 0-0 12 Sa4 Ld7. Her skulle hvit spilt 13 Sb6, med omtrent like sjanser etter 13 .. Tb8 14 Sxd7 Dxd7 15 b3 Tfc8 16 c3. I stedet for 11 .. 0-0 kunne svart spilt 11 .. Ld7 straks og dermed forhindret hvits springer-måner. Men er den verdt å forhindre? Hvit har annet å spille på. F.eks. 12 Tad1 0-0 13 g4!? Da5 14 g5 Sh5 15 Sg3 Sxg3 16 hxg3. Nå må svart se alvorlig på hvits angrepssjanser, ellers kan det gå slik: 16 .. Tab8 17 Tf2! Txb2 18 Se4! Dxa2 19 Sf6+! Lxf6 20 gxf6 g6 21 Df4 Kh8 22 Dh6 Tg8 23 Dxxh7! Kxh7 24 Th2+ matt. Bedre er 16 .. f6! 17 Se4! dxe4! 18 Dxd7 Kf7 19 Td6 Df5! 20 g6! hxg6 21 g4! De5 22 Lf4 Dxf4 23 Dxe6+ Ke8 24 Dd7+ Kf7 25 Dxe6+ med remis ved evig sjakk.

En feil er 9 .. c5? Hvit har kun en måte å gjendrive det på: 10 Da4+ Ld7 11 Da3 c4 12 Lc5 og svart får ikke bonden tilbake.

10 0-0-0 Le6

Ikke dårligere er 10 .. c5 med mulig fortsettelse 11 De5+ Le6 12 Sxd5 Sxd5 13 c4 Df6! 14 Txd5 Dxe5 15 Txe5 Ld6 16 Te4 Kd7 17 Lf2! f5 18 Tel Lxc4 19 b3 Lf7 20 Se2 c4 21 Sd4 Lc5 22 Thf1 Lxd4 23 Lxd4 cxb3 24 axb3 Lxb3 25 Lxg7 Thg8 26 Lf6 Txxg2 27 Te7+ Kd6 28 Txxh7, med remis som sannsynlig resultat.

11 Sa4 Da5! 12 Se2 Tc8! 13 Ld2 Dc7 14 Lf4 Da5 15 Ld2 Dc7 16 Lf4 Da5

Her er ingen av partene tjent med å bryte fredsforhandlingene. Hvis svart spiller 16 .. Ld6?! oppnår hvit sine hensikter, sperring av bondene med 17 Sc5. Etter 16 .. Db7 får nok svart omsider gjennomført c5, men til hvilken pris? 17 Sc5 Lxc5 18 Dxc5 Sd7 19 Dd6 c5 20 Lg5 Sf6 21 Lxf6 gxf6 22 Sc3 Tc6 23 Dg3 d4 24 Dg7 Tf8 25 Se4 med fordel til hvit. Derfor trekkjennetagsel og remis. Analyse.

SJAKKMATTISTENES KLUBB av Morten Løken

Undertegnede har vært på pakketur til Sovjet. Star-Tour temareiser var turarrangør. Turprogrammet i Sovjet ble lagt opp av Intourist, det statlige sovjetiske reisebyrået for internasjonal turisme.

Turprogrammet var tett. Tre dager i Moskva og tre dager i Leningrad fullspekket med museer, monumentale kirkebygg og opera/teaterforestillinger. De bruker mye midler på å ta vare på kulturskattene fra tsartiden selv om tsarveldet som sådant ikke er høyt verdsett i dagens Sovjet.

Tettpakket program til tross, vi ville oppsøke sjakkmiljøet når vi var i Moskva. Den sovjetiske lokalguiden visste at det lå en sjakkklubb i nærheten av Arbatskaja, og utstyrt med en lapp med denne vage adressen gav vi oss ut på leting.

Turen startet med T-banen. Moskvas T-bane er i seg selv et besøk hvert. Hver enkelt stasjon har utrolig fin utsmykning. Vel framme

ved Arbatskaja begynte vi å spørre oss fram. Språkproblemer var det nok, men vi klarte oss på et vis. Et ungt par var meget velvillig innstilt. De geleidet oss fram til en bygning hvor sjakkbladet "64" hadde redaksjon. Her måtte vi få hjelp, mente de. Vi gav dem 20 Marlboro som takk for hjelpen, og ringte på døren. En russisk kvinnestemme snakket til oss gjennom låst dør uten at vi fikk kontakt. Vi måtte gi opp, og gikk ut på gaten for å fortsette letingen.

Etter å ha tatt kontakt med en del russere på gaten, begynte vi å miste motet. Mange visste at klubben hadde lokaler i området, men ingen visste akkurat hvor den lå. Hjelpsomheten var det imidlertid ingen ting å si på. Til slutt fikk vi napp. Vi traff på en sjakkpiller. Mannen geleidet oss direkte til spillelokalene. Han var tydeligvis døv, kanskje nettopp derfor kommuniserte vi utmerket på fingerspråket.

Garderobevakten mente først at vi skulle gå inn på en tilliggende Kafe, men ved tegn klarte vi å fortelle at det var sjakk vi var interessert i. Besøk av sjakkspillende turister var nok ikke hverdagskost.

Lokalene var meget fine. Egen garderobe, marmortrapp, teppebelagte gulv og de fineste gipsornamenter i taket. Sannsynligvis et gammelt adelshus som staten overtok under revolusjonen. Alle bordene hadde sjakkbrett lagt inn i bordplatene som mosaikk. I gangen hang turneringsskjemaer fra nylig avholdte turneringer med kjente deltager som Timman, Karpov og Kasparov.

Aktiviteten var imidlertid ikke stor. 5-6 turneringspartier var under spill og i et analyserom fant vi 4-5 spillere som spilte kaffepartier, dog uten kaffe (Kaffen koster over 400 kr/kilo i Sovjet). Det var heller ingen som virket interessert i å ta kontakt med oss. Muligens var de skeptiske til å ta kontakt med utlendinger. Vi fikk imidlertid såvidt spilt noen partier; resultatet ble 3-0 til Sovjet.

Vi merket oss at ingen spilte lynsjakk. De konsentrerte seg om sjakkpartiene istedenfor å spille dårlig og fort slik det i stor grad gjøres i norske sjakkklubber. Kanskje vi har noe å lære på dette feltet!

Klubben stengte kl 2200, og det var sent allerede når vi fant fram dit, så vi fikk ikke mye tid til rådighet. På turen hjem gikk vi av på 5 T-banestasjoner for å beundre utsmykningene: Glassmalerier, mosaikk med mer eller mindre politiske motiver og de vakreste takvelvninger på stasjonene, så det ble allikevel sent før vi var tilbake på hotellet.

Vi vet fint lite om hva slags sjakklokale vi var i. Var det en vanlig sjakkklubb? eller kanskje var det et "Sjakkens Hus"? Det siste er vel mest sannsynlig. Kanskje hadde det vært vel så interessant å besøkt an av de mange hundre lokale sjakkklubbene som må finnes i Moskva og i drabantbyene omkring Moskva. Dette for å se hvorledes sjakk blir drevet på grunnplanet, og spesielt hvordan rekrutteringen foregår.

Reiseselskapene arrangerer også gruppeturer for grupper med spesielle interesser. For eksempel arrangeres turer med skolebesøk o.l for lærergrupper. Tanken på å arrangere en Moskvatur med sjakk som tema virker besnærenede. Det måtte være interessant å studere russisk sjakkliv nærmere. En slik tur kunne gå over en langhelg eller over en hel uke. Vi kaster fram dette som en idé, uten å ha forhørt oss i detalj om mulighetene. Et slikt arrangement krever imidlertid en minimumsoppplutning. Har du lyst til å være med på en slik tur, med eller uten ledsager, så snakk med undertegnede. Er interessen stor nok skal vi følge saken.

КЛУБ ШАХМАТИСТОВ
Арбатская

Sjakk heter "Sjakkmat" på russisk, sjakkspillere kalles "Sjakkmatister". På lappen står "Klubb sjakkmatistenes, Arbatskaja".